

Debreceni Ítéltábla

Gf.IV.30.169/2021/3.

A Debreceni Ítéltábla a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság megbízásából eljáró dr. Czifra Károly ügyvéd (FÉL CÍME) által képviselt II. RENDŰ FELPERES NEVE II. rendű felperesnek -, dr. Györffy István ügyvéd (FÉL CÍME) által képviselt ALPERES NEVE (ALPERES CÍME) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2010. november 12-én meghozott 3.G.40.015/2010/32. számú ítélete ellen az alperes részéről 34. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részének pedig az alperest 9 254 136 (Kilencmillió-kettőszázötvennégyezer-százharminchat) forint megfizetésére kötelező rendelkezését helybenhagyja azzal, hogy azt az alperes a II. RENDŰ FELPERES NEVE II. rendű felperesnek fizesse meg, valamint mellőzi az alperesnek a feljegyzett elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezését és megállapítja, hogy 153 000 (Egyszázötvenháromezer) forint kereseti illeték az állam terhén marad.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű felperesnek 100 000 (Egyszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen a részítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] 2000. augusztus 28-tól kezdődően az alperes volt a II. RENDŰ FELPERES JOGELŐDJE (a továbbiakban: II. rendű felperes jogelődje) beltagja, valamint az üzletvezetésre jogosult képviselője.

[2] A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 2009. május 5-én jogerőre emelkedett, és a Céglőnyben 2009. május 19-én közzétett .../5. számú végzésével megállapította a II. rendű felperes jogelődjének fizetéseképtelenségét és elrendelte a felszámolását. Felszámolóként a FELSZÁMOLÓ került kijelölésre.

[3] Az alperes „A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 31. §-a szerinti kötelezettségének nem tett eleget, a II. rendű felperes jogelődjének könyvelési, munkaügyi és egyéb iratait a felszámoló részére nem adta át. Bár a 2009. augusztus 19-én megtartott felszámolási nyitóértekezleten vállalta e kötelezettségeinek teljesítését, 2009. október 9-én úgy nyilatkozott a felszámolónak, hogy az iratokat DR. K.A. CÍM1 alatti házából ellopták, ezért e kötelezettségét teljesíteni nem tudja. Tájékoztatta ugyanakkor a felszámolót arról, hogy a cégnek pénze nincs, a vagyona pedig kizárólag azokból a berendezésekből áll, amelyek a CÍM2 alatti ingatlanban vannak.

[4] A felszámolóbiztos részére átadott 2007. évi beszámoló értelmében a II. rendű felperes jogelődjének 2007. december 31-én 74 476 000 forint pénzeszköze, és 102 293 000 forint kötelezettsége volt. A II. rendű felperes jogelődjének pénzeszközeiből az alperes a 2008. január 1-jétől a felszámolás kezdő időpontjáig terjedő időben 52 155 forintot az állami adóhatóság, 112 352 forintot és 102 352 forintot a KFT1, 53 465 forintot és 178 520 forintot a ZRT1, 4 614 296 forintot a BANK, 14 131 980 forintot a KFT2, 860 000 forintot M.Iné, 126 000 forintot pedig DR. K.E. részére fizetett ki. Az alperes a 74 476 000 forint pénzeszközből fennmaradó 54 244 880 forinttal ugyanakkor a felszámoló felé nem számolt el.

[5] A II. rendű felperes jogelődje a – felszámolója útján előterjesztett – módosított kereseti kérelmében az alperest 68 864 016 forint és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni a Cstv. 33. §-a, 34. §-ának (2) bekezdése, „A gazdasági társaságokról” szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 30. §-ának (2) bekezdése, valamint „A Polgári Törvénykönyvről” szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 318. §-a és 339. §-ának (1) bekezdése alapján. Arra hivatkozott, hogy az alperes a Cstv. 31. §-a szerinti kötelezettségének nem tett eleget, hiszen a 2007. évi beszámolóban feltüntetett 74 476 000 forint pénzeszközből 68 864 016 forintot nem adott át a felszámolónak, s ezen összeg felhasználását sem igazolta.

[6] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a II. rendű felperes jogelődjének könyvelési iratai bűncselekmény következtében megsemmisültek, eltűntek, ezért az iratok átadásának elmulasztása miatt őt felelősség nem terheli. Rámutatott arra is, hogy a 2007. évi beszámolóban feltüntetett pénzeszközöket a II. rendű felperes jogelődje részben a 2008. évi működés során használta fel, részben pedig ezen összegből a 2006. és a 2007. években jelentős tartozások kerültek kifizetésre oly módon, hogy a pénzeszközök felhasználásának könyvekben történő átvezetése elmaradt.

[7] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest a II. rendű felperes jogelődje részére 54 244 880 forint tőke és 1 250 000 forint perköltség megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a II. rendű felperes jogelődjét 243 000 forint, míg az alperest 657 000 forint feljegyzett eljárási illeték megfizetésére.

[8] Megállapította, az alperes nem bizonyította, hogy a II. rendű felperesi jogelőd könyvelési iratait a CÍM1 alatti ingatlanból eltulajdonították, a 7/A/1. alatt csatolt nyomozást megszüntető határozatban ugyanis cégiratok nem szerepelnek, az alperes, valamint a tanúként kihallgatott DR. K.A. pedig e körben egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat tettek.

[9] Arra a következtetésre jutott, hogy az alperes elszámolási kötelezettségének megállapításakor a 2007. évi beszámolóban szereplő adatokból kell kiindulni, így az alperes kötelezettsége annak bizonyítása, hogy az abban feltüntetett pénzeszközt a társaság érdekében miként használta fel. E bizonyítási kötelezettségének azonban az alperes csupán részben, 20 231 120 forint erejéig tett eleget, amely az állami adóhatóság, a KFT1, a ZRT1, a BANK, a KFT2, valamint a munkavállalók felé a 2008. évben megfizetett pénzüsszegeket foglalja magában. Kifejtette, hogy az alperes a 2007. évi beszámolóban feltüntetett pénzüsszeg ezt meghaladó részének felhasználását nem bizonyította és nem igazolta azt sem, hogy a 2007. évi beszámoló könyvelési hiba miatt olyan pénzeszközöket is tartalmazott, amiket az alperes a II. rendű felperesi jogelőd nevében már 2006-ban és 2007-ben felhasznált.

[10] Az elsőfokú bíróság elutasította az alperesnek a KFT2 részére 2007. évben megfizetett összegek igazolására irányuló bizonyítási indítványát tekintettel arra, hogy a 2007. évi teljesítés a 2007. évi beszámolóban már elszámolásra került.

[11] Rámutatott, hogy a bejelentett hitelezői igények tőkeösszege az alperes nyilatkozatával ellentétben meghaladja a 2007. évi mérlegben szereplő kötelezettségek mértékét, ezért ebből sem lehet arra következtetni, hogy a 2006. és a 2007. évi teljesítések nem kerültek levonásra a 2007. évi beszámolóban foglalt pénzeszközök összegéből.

[12] Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet marasztaló rendelkezésének megváltoztatását és a II. rendű felperesi jogelőd keresetének elutasítását kérte. Állította, hogy a nyomozást megszüntető határozattal, valamint a saját és DR. K.A. tanú nyilatkozataival minden kétséget kizáróan igazolta azt a tényállítást, hogy a II. rendű felperes jogelődjének iratai bűncselekmény következtében tűntek el, ezért őt vétkesség nem terheli.

[13] Utalt arra is, hogy a II. rendű felperesi jogelőd 2008-ban 1 966 282 forint értékű gyógyszert selejtezett le, amelyet a 2007. évi pénzeszközök összegéből le kellett volna vonni. Továbbra is sérelmezte, hogy a 2007. évi beszámolóban feltüntetett pénzeszközökből nem került levonásra a KFT2 részére 2007-ben megfizetett 27 236 238 forint, továbbá a ZRT2 részére 2006-ban megfizetett 13 000 000 forint és 42 658 275 forint.

[14] Azzal is érvelt, hogy az elsőfokú bíróság alap nélkül utasította el a KFT2 részére 2007. évben teljesített kifizetések összegének tisztázására irányuló indítványát, ezzel ugyanis elzárta őt a 2007. évi beszámoló valótlanágának bizonyításától. Fenntartotta azt az állítást is, hogy a bejelentett hitelezői igények tőke összege kevesebb, mint a 2007. évi beszámolóban feltüntetett rövid és hosszú lejáratú kötelezettségek együttes összege, így ebből is az következik, a 2006. és a 2007. évi teljesítéseknek a könyvekben történő átvezetése elmaradt.

[15] Végül rámutatott arra is, hogy az elsőfokú bíróság által elismert teljesítéseket nem a 2007. évi mérlegben feltüntetett pénzeszközök összegéből, hanem a II. rendű felperesi jogelőd leszállított kereseti kérelmének tőkeösszegéből kellett volna levonni.

[16] A II. rendű felperes jogelődjének fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokaira utalással történő helybenhagyására irányult.

[17] Az ítéltábla mindenekelőtt rögzíti azt, hogy a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a felperes jogelődje ellen indult felszámolási eljárást a 2011. október 10-én jogerőre emelkedett .../35. számú végzésével befejezte és a II. rendű felperes jogelődjét jogutód nélkül megszüntette. E végzés alapján a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság mint cégbíróság a II. rendű felperes jogelődjét 2011. november 9-i hatállyal törölte a cégjegyzékből. Erre tekintettel az ítéltábla a 2012. január 17-én keltezett és 2012. február 15-én jogerős .../6. számú végzésével megállapította, hogy az eljárás a jogutódok perbelépéséig, illetőleg perbevonásáig félbeszakadt.

[18] A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 2011. október 10-én jogerőre emelkedett .../35. számú, a felszámolási eljárást befejező végzésével a II. rendű felperes jogelődjének a jelen eljárásban az alperessel szemben fennálló 54 244 880 forint tőke és járulékai összegű követeléséből a ZRT3-re engedményezett 18 522 858 forintot, az ítéltábla emiatt a .../9. számú végzésével megállapította, hogy a II. rendű felperesi jogelőd jogutódja 18 522 858 forint tekintetében a ZRT3 lett. Az ítéltábla a 2016. október 26-án meghozott részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét helybenhagyta azzal, hogy az alperest kötelezte az engedményezett összegnek a ZRT3 részére való megfizetésére.

[19] Az ítéltábla a 2021. június 26-án jogerőre emelkedett végzésével megállapította, hogy a II. RENDŰ FELPERES JOGELŐDJE törölt cég jogutóda 9 254 136 forint tekintetében a II. RENDŰ FELPERES NEVE, amelynek a perbe lépését II. rendű felperesként engedélyezte.

[20] A II. rendű felperes perbelépése miatt folytatódó, korábban félbeszakadt másodfokú eljárásban az elsőfokú bíróság ítélete részben felülbíráhatóvá vált. Ebben a körben az ítéltábla mindenekelőtt azt emeli ki, hogy a II. rendű felperes jogelődje az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet részben elutasító rendelkezése ellen nem terjesztett elő fellebbezést, ezért az elsőfokú ítélet ebben a részében „A polgári perrendtartásról” szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 228. §-ának (3) és (4) bekezdései alapján (rész)jogerőre emelkedett. A II. rendű felperes perbelépése folytán ugyanakkor az eljárás félbeszakadása kizárólag a II. rendű felperes által megszerzett követelésrész (9 254 136 forint) tekintetében szűnt meg. Mivel azonban a kereset ezen része önállóan is elbíráható volt [1952. évi Pp. 213. §-ának (2) bekezdése], az elsőfokú bíróság ítéletének ebben a körben történő felülbírlatát nem akadályozta meg az, hogy a II. rendű felperes jogelődjének jogutódai valamennyien a perbe még nem léptek be, illetve a perbevonásukra sem került sor. Ezért az ítéltábla az 1952. évi Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott részének kizárólag az alperest 9 254 136 forint megfizetésére kötelező rendelkezését bírálta felül a részítéletével.

[21] Az ítéltáblának az 1952. évi Pp. 256/A. §-a (3) bekezdése szerint felhívására a felek egyike sem kérte az ügyben tárgyalás tartását, ezért az ítéltábla az 1952. évi Pp. 256/A. §-ának (4) bekezdése alapján a fellebbezéseket tárgyalás tartása nélkül bírálta el.

[22] A fellebbezés pedig az elsőfokú bíróság ítéletének felülbírált része tekintetében megalapozatlan.

[23] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálása szempontjából jelentős tényeket feltárta, a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló jogi következtetésre jutott. Az alperes fellebbezésében foglaltak nem voltak alkalmasak a jogszerű döntés felülbírált részének megváltoztatására.

[24] A kereset szerződésszegéssel okozott kártérítés megfizetésére irányult a régi Ptk. 318. §-ának (1) bekezdése értelmében megfelelően alkalmazandó régi Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján. E jogszabályi rendelkezés szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Mindez azt jelenti, hogy a II. rendű felperes jogelődjének keresete akkor lehetett alapos, ha bizonyítja az alperes jogellenes magatartását, s az ezzel oki összefüggésben bekövetkezett kárt, az alperes pedig a vétlenségének bizonyításával nem tudja kimenteni magát a felelőssége alól [1952. évi Pp. 164. § (1) bek.].

[25] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes megszegte a II. rendű felperes jogelődje felszámolásának elrendelésekor hatályban volt Cstv. 31. §-a (1) bekezdésének a) pontjában írt kötelezettségét, hiszen a II. rendű felperes jogelődjének iratait a felszámolónak nem adta át és a társaság vagyonával a felszámoló felé nem számolt el, így az alperes valóban jogellenes magatartást tanúsított.

[26] Helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre is, hogy ezzel a jogellenes magatartással összefüggésben a II. rendű felperes jogelődjét 54 244 880 forint kár érte.

[27] Az alperes által átadni elmulasztott vagyon mértékének megállapítása során ugyanis az alperes által letétbe helyezett és közzétett 2007. évi beszámolóból kellett kiindulni, amely azt tartalmazta, hogy a II. rendű felperes jogelődjének 2007. december 31-én még 74 476 000 forint pénzeszköze volt. Ezen beszámolóval szemben az alperesnek kellett bizonyítania azt, hogy az abban foglalt pénzeszközöket a II. rendű felperes jogelődje részben a 2008. évi működés során, részben pedig a 2006. és a 2007. években használta fel azzal, hogy a 2008 előtti teljesítések könyvekben történő átvezetése elmaradt [1952. évi Pp. 164. § (1) bek.]. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes e bizonyítási kötelezettségének – a pénzeszközök 2008-ban elköltött 20 231 120 forintot meghaladó része tekintetében – nem tett eleget, hiszen 2008-ban felmerült további kiadást nem igazolt és nem bizonyította a 2007. évi beszámoló hibáját sem. Az alperes által aláírt, letétbe helyezett és közzétett 2007. évi beszámolóban foglalt adatok valótlanságának igazolásához ugyanis a II. rendű felperes jogelődjének teljes 2007. évi gazdálkodását felül kellett volna vizsgálni, amelyre a 2007. évi könyvelési iratanyag hiányában nyilvánvalóan nem volt lehetőség. Egyes gazdasági események, így a ZRT2 és a KFT2 felé 2006-ban és 2007-ben teljesített kifizetések a 2007. évben végbement többi gazdasági esemény ismerete és bizonylatai nélkül nem támasztották alá azt, hogy a 2007. évi beszámoló hibás (hiányos) volt. Ilyen következtetést a 2007. évi beszámolóban foglalt kötelezettségek és a felszámolás során bejelentett hitelezői igények összevetése alapján sem lehetett levonni, különös figyelemmel arra, hogy a 2007. évi kötelezettségek összege valóban kevesebb volt, mint a felszámoló által nyilvántartásba vett hitelezői igények tőkeösszege. Erre tekintettel pedig helytállóan utasította el az elsőfokú bíróság az alperesnek a KFT2 részére 2007. évben megfizetett összegek igazolására irányuló bizonyítási indítványát.

[28] Helyesen járt el az elsőfokú bíróság akkor is, amikor az alperes 27/A/1. sorszámú előkészítő iratához csatolt gyógyszerlistában feltüntetett értéket nem vonta le a 2007. évi beszámolóban foglalt pénzeszközök összegéből, hiszen az alperes nem igazolta, hogy e gyógyszerek beszerzésére ezen pénzeszközök felhasználásával került sor.

[29] Végül alap nélkül hivatkozott az alperes arra is, hogy az elsőfokú bíróságnak az általa igazoltnak elfogadott kiadások összegével a II. rendű felperesi jogelőd módosított keresetének tőke összegét kellett volna csökkentenie. E kifizetéseket ugyanis az alperes a 2007. december 31-én rendelkezésre álló pénzeszközökből teljesítette, így az elsőfokú bíróság helytállóan járt el akkor, amikor ezen összegeket a 2007. évi pénzeszközökből vonta le, nem pedig a II. rendű felperes jogelődje részbeni elismerésére tekintettel leszállított kereset tőkeösszegéből.

[30] Mindez azt jelenti, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes a Cstv. 31. §-a (1) bekezdése a) pontjában írt kötelezettségének megszegése folytán 54 244 880 forint kárt okozott a II. rendű felperes jogelődje részére, hiszen az alperes a megjelölt összegű pénzeszközzel nem számolt el a felszámoló felé. Egyetértett az ítéltábla azzal is, hogy az alperes ezen kár megtérítése alól – a vétlenségének bizonyításával – nem mentesült, hiszen nem igazolta, hogy a II. rendű felperes jogelődjének könyvelési iratai büncselekmény során megsemmisültek, eltűntek. Az ítéltábla teljes mértékben egyetért az elsőfokú bíróság által e körben kifejtett indokokat, azokat megismételni nem kívánja.

[31] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett részének az alperest 9 254 136 forint megfizetésére kötelező rendelkezését az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján – részítélettel [1952. évi Pp. 213. § (2) bek.] – helybenhagyta azzal, hogy a jogutódlással érintett marasztalási összeget a jogutódnak tartozik az alperes megfizetni.

[32] Az alperes az elsőfokú ítélet meghozatalát követően teljes személyes költségmentességben részesült, ezért az ítéltábla mellőzte az elsőfokú eljárás során feljegyzett illeték megfizetésére kötelezését és megállapította, hogy az állam terhén marad a le nem rótt kereseti illetéknek a felülbírált követelésrésze eső arányos része [„A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban” című 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 13. § (1) bek. 14. §].

[33] Az ítéltábla a II. rendű felperesi jogutódnak a jogelőd pervesztességére eső illetékfizetési kötelezettségét a megítélt tőke követelésből való részesedése arányában állapította meg, amelyet a II. rendű felperes teljes személyes illetékmentessége miatt a Kmr. 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam visel.

[34] Az eredménytelenül fellebbező alperes a másodfokú eljárással felmerült költségeit maga köteles viselni. Köteles továbbá megtéríteni az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a felperes jogi képviselője munkadíjából származó másodfokú perköltségét, amelynek összegét az ítéltábla „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló módosított 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (1), (2) és (6) bekezdései alapján 100 000 forintban határozta meg, ez állt ugyanis arányban a perértékkel és a jogi képviselő által kifejtett tevékenységgel.

[35] Az alperes teljes személyes költségmentessége miatt a le nem rótt fellebbezési illeték arányos részét (153 000 forint) szintén az állam viseli.

Debrecen, 2021. július 12.

Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit s.k. a tanács elnöke – előadó bíró, Szilágyiné dr. Karsai Andrea s.k. bíró, Dr. Szűcs Lajos s.k. bíró